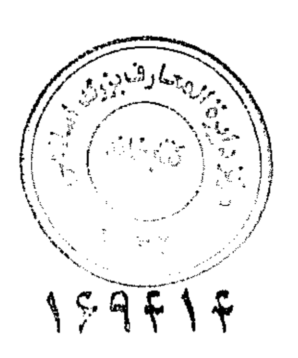
گنجینه دستنویسهای پهلوی
و
پژوهشهای ایرانی
۳۵

دستنویس م او ۲

سیزده متن گوناگون پهلوی

به کوشش
دکتر ماهیار نوابی   دکتر کیخسرو جاماسب اسا
و با همکاری فنی
دکتر بهرام فره وشی   دکتر محمود طاووسی

از انتشارات
مؤسسه آسیائی دانشگاه پهلوی شیراز

ازاین کتاب ۱۰۰۰ نسخه ، یکصد نسخه روی کاغذ شفاف رنگین و نهصد نسخه روی کاغذ سفید درچاپخانه‌های مؤسسه انتشارات دانشگاه تهران وشرکت چاپ اینا کوتهران،بچاپ رسید. ۲۵۳۵ شاهنشاهی

سرآغاز

اشارات دانشمندان و فیلسوفانی چون ابوریحان بیرونی و محمد زکریای رازی و شهاب الدین سهروردی به حکمت خسروانی و فلسفهٔ ایرانی، تذکر پولینیوس رومی درباره استفاده هرمیپوس یونانی از کتابهای زرتشتی، مطالبی که در کتابهای قابل استنادی چون مروج الذهب، مجمل التواریخ و القصص نامه های پیغمبران بنی اسرائیل و احادیث اسلامی آمده است، وجود مراکز مهم علمی در نصیبین و رُها و تیسفون و جندی شاپور، ترجمه های بازماندهٔ عربی از زبان پهلوی، پیدایش دانشمندان و فیلسوفان و اندیشه مندان بلندپایه ای در دوران طلائی اسلامی یعنی دوران خلافت عباسیان، از این سرزمین، که شمار آنها از دانشمندان هر یک از کشورهای اسلامی دیگر و بلکه از همه آنها روی هم بیشتر است.

وجود سنگ نبشته های پارسی باستان و پارسی میانه و پارتی، نامه مینوی اوستا، آثار بازمانده مانویان به زبانهای پارسیک و پهلوانیک و سغدی و ترکی و چینی و قبطی و کتابهای پهلوی (= پارسیک) چندی که تاکنون بجای مانده‌اند، همه دلالت بر وجود فرهنگ و تمدنی بزرگ و درخشان، از دیرباز، در سرزمین ایران بزرگ میکند که بر پایه های فلسفه ایرانی استوار بوده است .

علت هرچه باشد، سیاسی یا اقتصادی و یا اجتماعی یا تغییر خط و یا همه آنها باهم، قدر مسلم این است که بسیاری از آثار مدون دوران ساسانی و آغاز دوران اسلامی ایران از میان رفته است، و عده‌ای که از دستبرد زمانه رهائی یافته اند در موزه ها و کتابخانه های مهم اروپا و بیشتر در هندوستان و در کتابخانه های پارسیان نگاهداری میشود. اینها میتوانند روشنگر زوایای ناشناخته تاریخ و فرهنگ کهن ما باشند. و از این رو نگاهداری و چاپ و انتشار آنها و تشویق دانشمندان به مقابله و تصحیح و ترجمه این گنجینه‌ها که ما را به شناخت بیشتر زبان فارسی و غنای آن در بیان مفاهیم یاری میکند، بر ما واجب است .

و باز از این رو بود که هنگامی که دوست دانشمند و ارجمندم استاد دکتر ماهیار نوابی رئیس مؤسسه آسیائی

دانشگاه پهلوی پیشنهاد کرد که برای بزرگداشت پنجاه سال شاهنشاهی خجسته دودمان پهلوی شادی روان بنیان گذار آن پنجاه نسخه خطی پهلوی را از سوی مؤسسه آسیائی دانشگاه پهلوی چاپ و منتشر کنیم. این پیشنهاد را از دل و جان پذیرفتیم.

این پنجاه جلد کتاب پهلوی و کتاب بارگاه رضا هدیه‌ای است که در این آیین ملی برگزاری جشن پنجاهمین شاهنشاهی پهلوی با فروتنی به پیشگاه شاهنشاه آریامهر ریاست عالیه دانشگاه پهلوی و علیاحضرت شهبانو فرح ریاست عالیه مؤسسه آسیائی دانشگاه پهلوی تقدیم میشود.

فرهنگ مهر ـ

رئیس دانشگاه پهلوی

دیباچه

مؤسسهٔ آسیائی وابسته به دانشگاه پهلوی افتخار دارد که بزرگداشت پنجاهمین سال شاهنشاهی دودمان پهلوی را، مجموعه‌ای، در پنجاه جلد، از دستنویسهای پهلوی و اوستائی و پژوهشهای ایرانی چاپ کند و به دوستداران فرهنگ و ادب ایران تقدیم دارد.

در تابستان سال دوهزار و پانصد و سی و سه شاهنشاهی، در گروهی سخن از خدمات برجستهٔ رضاشاه بزرگ بدین سرزمین و روز تاجگذاری وی (چهارم اردیبهشت ماه ۱۳۰۵ هجری خورشیدی) میرفت، در آن هنگام اندیشه چاپ مجموعه‌ای از متن‌های پهلوی یادبود پنجاهمین سال شاهنشاهی پهلوی را از خاطرم گذشت و سپس این اندیشه را با رئیس دانشمند دانشگاه پهلوی جناب آقای دکتر فرهنگ مهر، که از شیفتگان فرهنگ ایرانند و از یاری شناساندن این فرهنگ کهن هیچگاه دریغ نکرده و نمی‌کنند، در میان گذاشتم تا اگر در این اندیشه با من همداستان باشند مراتب را

به شرف عرض شهبانوی فرهنگ پرور ایران، ریاست عالیه موسسه آسیائی برسانند
مگر اجازه فرمایند تا موسسه آسیائی بدین کار شایسته دست یازد.

جناب آقای دکتر فرهنگ مهر با پیشانی گشاده و آغوش باز ازاین اندیشه استقبال
کردند و مراتب را به شرف عرض شهبانوی ایران رساندند و دیری نگذشت که فرمان
علیاحضرت شهبانو بدین کار نیک شرف صدور یافت و به موسسه آسیائی ابلاغ شد.

شورای استادان موسسه آسیائی، با الهام از نام خاندانی، که جشن بزرگداشت
شاهنشاهی آن را، مردم ایران امسال برگزار میکنند، چاپ کردن کتاب یا
دستنویسهای پهلوی را در درجه اول اهمیت قرار داد. کشوری که در آن بیش از هر کشور دیگر میتوان
به دستنویسهای پهلوی و اوستائی دست یافت، کشور هندوستان است. هر چند بدبختانه
هوای گرم و نمناک آنجا با کتاب سازگار نیست و کاغذ را زود شکننده و تباه میسازد و می پوساند.

در فهرستی که جمشید کاووس جی کاتراک به نام «گنجینه های شرقی» (ORIENTAL
TREASURES) گرد آورده و به سال یکهزار و نهصد و چهل و یک میلادی (دو هزار و پانصد شاهنشاهی)

به چاپ رسانده است، از بیش از یکهزار دستنویس ایرانی و هندی نام برده که اکنون برخی
از آنها از میان رفته است، و این، نه تنها بواسطهٔ آب و هوای هندوستان بوده بلکه بی توجهی
و نادانی هم در نابودی آنها بهره ای بسزا داشته است. گردآورندهٔ فهرست یادشده به نگارندهٔ
این سطور میگفت: «سالی پس از چاپ آن فهرست گذارم بخانه ای افتاد که خداوندان آن صاحب
چندین دستنویس پهلوی و اوستائی بودند و من آنها را دیده و پژوهیده و نام آنها را در فهرستم آورده بودم.
خداوندخانه بجهان دیگر شتافته بود و چون از کدبانو سراغ دستنویسها را گرفتم، وی آنها را از راه
دینداری و برای آنکه مبادا برگ پاره های آنها زیر پا بیفتد و برای وی گناهی بزرگ بشمار آید به آب دریا سپرده بود.»
با این همه، هم اکنون، چندین صد دستنویس پهلوی و اوستائی در هندوستان هست
که تقریباً همه از روی دستنویسهای کهنه تر رونویس شده اند. بیشتر آنها روزگاری از آنِ کتابخانه های
شخصی بوده و رفته رفته به کتابخانه های عمومی و موسسات راه یافته اند تا بیشتر و بهتر از آنها نگاهداری شود
و کمتر در معرض نابودی قرار گیرند. از این کتابخانه ها میتوان کتابخانهٔ موسسهٔ شرقی کاما و کتابخانهٔ
«نخست دستور، مهرجی رانا» را نام برد که صاحب مجموعه های گرانبهائی از دستنویسهای پهلوی و اوستائی اند

پاره ای از دستنویسها نیز توسط شرق شناسان به کتابخانه های مهم اروپا رسیده اند که مهمترین آنها مجموعهٔ دستنویسهای اوستا و پهلوی «دوازده جلدی کپنهاک» است که توسط شرق شناسی بنام وسترگارد به اروپا برده شد و جانشین او کریستین سن CHRISTEN-SEN آنها را چاپ کرد و بر آنها دیباچه نوشت. این کتابها اکنون بسیار کمیاب و چند مجلد آن نایاب است.

برای انجام دادن فرمان، از دوست دانشمندم دستور کیخسرو جاماسب آسا، دستور بزرگ شهر بمبئی و رئیس کتابخانهٔ «موسسه شرقی کاما» یاری خواستم تا از هیات امنای کتابخانه های «موسسه شرقی کاما» و نخست دستور مهرجی رانا «اجازهٔ عکسبرداری از دستنویسهای پهلویشان را بگیرد و اگر خود یا دوستانش دستنویسهای ارزنده دارند بر آنها بیفزاید، کار گزینش دستنویسها برای عکسبرداری نیز به عهدهٔ وی واگذار شد تا آنچه را مهم و میسور می داند برگزیند. این کار به دشواری انجام گرفت چه دستنویسها از طرف هیأت امنای کتابخانه ها و خاندان انگلساریا (که چند دستنویس از این مجموعه متعلق به آنان است) تنها به او سپرده شد بعد، و وی، امانت داری را

رنج سفر بر خود هموار ساخت و با دو جامه‌دان پر از کتاب به ایران آمد، سه ماه تمام از بام تا شام،
در چاپخانه‌های دانشگاه پهلوی شیراز و دانشگاه تهران گذراند و در همه جا با دستنویسها همراه بود،
من و همدستانم که از مؤسسهٔ آسیائی نیز همه جا با وی همگام بودیم تا کار عکسبرداری و چند دستنویس
به پایان رسید ، دستور کیخسرو مجبور بود به بمبئی بازگردد ما نیز برای تطبیق عکسها با دستنویسها و رفع کمبود آنها
در پی وی به هندوستان رفتیم تا این مهم انجام شد ، نامه‌ای نیز به پروفسور آسموسن استاد دانشگاه کپنهاگ
نوشتیم که اجازهٔ تجدید چاپ دستنویسهای کتابخانهٔ کپنهاک را از ناشر نخستین آنها - MUNKS
GAARD بگیرد ، اجازه گرفته شد و نامه‌ها به چاپ رسید .

مؤسسهٔ آسیائی سپاس و درود فراوان خود را به پیشگاه شهبانوی فرهنگ پرور که
با فرمان خود این افتخار را نصیبش ساخته ، تقدیم می‌دارد .

از جناب آقای دکتر فرهنگ مهر رئیس دانشگاه پهلوی که در راه پیشرفت کار از هیچ یاری
معنوی و مادی دریغ نکرد سپاسگزار است .

از دستور کیخسرو جاماسپ آسا که با یاری وی چاپ این مجموعهٔ پنجاه جلدی میسور میشود

سپاسگزار است .

از پروفسور آسموسن که اجازهٔ چاپ مجموعهٔ اوستا و پهلوی کپنهاک به پایمردی
او انجام یافت سپاسگزار است .

از دکتر بهرام فره‌وشی مدیر عامل ادارهٔ انتشارات دانشگاه تهران که چاپ کردن
بیست و چند جلد از این مجموعه را در چاپخانهٔ دانشگاه تهران پذیرفت و چاپ آنها با مشاورهٔ
فنی وی میسر شد سپاسگزار است .

از دکتر محمود طاووسی که تطبیق و ویراستن و آراستن هر صفحه از تمام این مجموعه بدست
وی و با مشورت وی انجام شد سپاسگزار است .

ماهیار نوابی
استاد و رئیس مؤسسهٔ آسیائی

پیشگفتار

دستنویس م. او. ۲ (MU 2) را بانو مهربای ن. دردی به یاد برادرش دکتر ج. م. اونوالا به کتابخانهٔ موسسهٔ شرقی کاما هدیه کرده است. اندازهٔ آن ۱۶/۶x۲۰/۶ سانتیمتر است، سیزده متن مختلف پهلوی را دربر دارد که بر روی ۱۶۱ صفحهٔ آبی رنگ یازده سطری نوشته شده است، یادداشتی در آغاز کتاب نام نویسندهٔ آن را که هیربد جمشید پشوتن جی است آشکار میسازد.

سیزده متنی که در این دستنویس آمده چنین است:

صفحه‌های ۱–۲۹، ۱۰: اندرز آذربد ماراسپندان (متن‌های پهلوی گردآوردهٔ جاماسپ آسانا ص ۵۸ – ۷۷).

صفحه‌های ۲۹، ۱۱ – ۳۲، ۱۰: دو متن بی آغازی که با جمله‌های "راتیه کرتن" و "کرپک کرتن" شروع میشود. (م. پ. = ص ۷۸ – ۷۹، ۱۱).

صفحه‌های ۳۲، ۱۱– ۳۴، ۹: سخنی چند (از) آذرفرنبغ فرخ زادان. (م. پ. = ۷۹، ۱۲ – ۸۰).

صفحه‌های ۳۴، ۱۰–۳۸، ۹: واژه‌های (سخنان) بخت آفرید و آذربد زرتشتان (م. پ. ص ۸۱ –۸۲).

صفحه‌های ۳۸، ۱۰– ۷۰، ۲: ایادگار بزرگمهر (م. پ. =ص ۵۸–۱۰۱).

صفحه‌های ۷۰، ۳ – ۸۲، ۵. ماه فروردین روز خرداد (م. پ. =ص ۱۰۲ – ۱۰۸).

صفحه‌های ۸۲، ۶ – ۹۱: اندرز دانایان به مزدیسنان (م. پ. =ص ۵۱ – ۵۴).

صفحه‌های ۹۲–۹۸، ۵: اندرز خسرو کواتان (م. پ. = ص ۵۵ –۵۷).

صفحه‌های ۹۸، ۶ – ۱۰۲، ۱: اندرزهای پیشینیان [با حذف عبارتی که با "پت‌درد است کی خرت نه دارت" آغاز میشود] (م. پ. = ص ۳۹ – ۴۰).

صفحه‌های ۱۰۲، ۲ — ۱۲۶، ۸. گزیدهٔ اندرز پوریوتکیشان (م. پ. = ص ۴۱ — ۵۰).

صفحه‌های ۱۲۶، ۹—۱۳۸، ۸. درخت آسوریک (م. پ. = ص ۱۰۹—۱۱۴).

صفحه‌های ۱۳۸، ۹ — ۱۵۰. گزارش چترنگ (شطرنج) (م. پ. ص ۱۱۵ — ۱۲۰).

صفحه‌های ۱۵۱ — ۱۶۱. اندرز دستوران به بهدینان. (م. پ. ص ۱۲۱ — ۱۲۷).

برای بیشتر متن‌های پهلوی نگاه کنید به: Mary Boyce: Middle Persian Literature (Handbuch der Orientalistik iv, ii, 1. Iranistik) Leiden-Köln, 1968.

ماهیار نوابی

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

۵

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

۱۰

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

خواه

[illegible]

[illegible]

باشی

[illegible] ۵

[illegible]

[illegible]

[illegible] [illegible]

[illegible]

[illegible] ۱۰

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

٥ [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

١٠ [illegible]

[illegible]

همشهری

٥

بویا

بیا گاه خند

پاسخ

١٠

همراه

کینور

[illegible]

باانديشه گران — نادان

[illegible]

[illegible]

هم خورشن

[illegible]

۵ [illegible]

بر

[illegible]

تخم — گير

[illegible]

بده

[illegible]

در

[illegible]

۱۰ [illegible]

[illegible]

بر — چشم

دشمن

زر

شنو

یر

بس

چیز

برگزیده

خواهید

خواد

دهید

خریدکن

[illegible]

[illegible]
بسیار

[illegible]
پیشوا بویا

[illegible]
پذیر دار

۵ [illegible]

[illegible]
گیر

[illegible]

[illegible]

[illegible]

۱۰ [illegible]

[illegible]
بر خورشن

کس

٥

هو خصلت

درست آگاه

اندر وا و باش

١٠

بسیار بوی

درماندگی

گوهره

[illegible]

بزرگ

[illegible]

[illegible]

[illegible]

۵ [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

۱۰ [illegible]

[illegible]

بد

برتران

برگزیده

۵

۱۰

[illegible]
نیک نام

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] ٥

[illegible]
داد دهنده

[illegible]

[illegible]

[illegible]
عیب لایق

[illegible] ۱۰

[illegible]
شاه

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

۵ [illegible]

گنده

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

۱۰ [illegible]

[illegible]

بزرگ

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] ٥

[illegible]

[illegible] — margin: اوازاز [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] ١٠

[illegible]

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
٥ [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
١٠ [illegible]
[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] ٥

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] ١٠

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

٥ [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

١٠ [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

شیرین تر

[illegible]

[illegible] ٥

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] ١٠

[illegible]

سبب

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

۵ [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

۱۰ [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] ٥

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] ١٠

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

۵ [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

۱۰ [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]
شاید کردن

[illegible]

[illegible]

[illegible] ٥

سلم
[illegible]

[illegible]
شاید کردن

[illegible]
هنگام

[illegible]

[illegible] ١٠

[illegible]
دور

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

یکتا تنها

[illegible]

برازنده

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

٥ [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

١٠ [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] ٥

گوسفندان

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] ١٠

[illegible]

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
٥ [illegible]
[illegible] (بسيار)
[illegible]
[illegible] (تلخي)
[illegible]
١٠ [illegible]
[illegible]

اندروه

۵

۱۰

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
۵ [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
۱۰ [illegible]
[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] ٥

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] ١٠

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

توان

[illegible]

٥ [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

١٠ [illegible]

[illegible]

[illegible]
[illegible]
[illegible]

٥ ٥ ٥

[illegible] ٥
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] ١٠
[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

٥ [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

١٠ [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] ٥

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] ١٠

[illegible]

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] ٥
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] ١٠
[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

٥ [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

١٠ [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]
ديوان

[illegible]
ديوان

[illegible] ٥
بهي

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] ١٠

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

٥ [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

١٠ [illegible]

[illegible]

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
٥ [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
١٠ [illegible]
[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

٥ [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

١٠ [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] ٥

[illegible]

[illegible]
ن

[illegible]
ریخ

[illegible]

[illegible] ١٠

[illegible]
بی بخشش تر

راه چند

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
٥ [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
١٠ [illegible]
[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] اتای? [illegible] عیب? ثوان? [illegible]

۵ [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

۱۰ [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

۵ [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

۱۰ [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] ٥

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

٥ [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

١٠ [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] ٥

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] ١٠

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] ٥

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] ١٠

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

٥ [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] شادتر

[illegible]

١٠ [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

٥ [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

١٠ [illegible]

[illegible]

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
٥ [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
١٠ [illegible]
[illegible]

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] ٥
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] ١٠
[illegible]

[illegible] نیک [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

٥ [illegible]

[illegible]

[illegible] بخیل [illegible]

[illegible]

[illegible]

١٠ [illegible] بران [illegible]

[illegible]

٥

١٠

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

٥ [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

١٠ [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

٥ [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

١٠ [illegible]

[illegible]

۵

۱۰

او دیو یازکی

سیاوخشان

۵

۱۰

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
۵ [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
۱۰ [illegible]
[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] ٥

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

خواه رسید

[illegible] ١٠

[illegible]

روز و شبان

۵

ظاهر

مه درچند روز کالبود یخسرو

۱۰

برخیزد

۵

۱۰

[illegible]
بیم خان دیوان

[illegible]

[illegible]

[illegible]

۵ [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

۱۰ [illegible]

[illegible]

[illegible]

٥

[illegible]

١٠

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] ٥

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] ١٠

[illegible]

در آسایش بود

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] ٥

بجیا مرک

[illegible]

بنام اهوریم مزدام

[illegible]

[illegible] ١٠

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

۵ [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

۱۰ [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] ٥

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] ١٠

[illegible]

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
۵ [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
فراز
۱۰ [illegible]
[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] ٥

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] ١٠

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

٥ [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

١٠ [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] ۵

[illegible]

خنزیر

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] ۱۰

[illegible]

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] ٥
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] ١٠
[illegible]

بنام اهوریم مزدام

[illegible]

۵

۱۰

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

٥ [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

١٠ [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] ٥

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] ١٠

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] ٥

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] ١٠

[illegible]

[illegible]

٥

[illegible]

١٠

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

٥ [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

١٠ [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] ٥

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] ١٠

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] ٥

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] ١٠

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

٥ [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

١٠ [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] ٥

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] ١٠

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] ٥

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] ١٠

[illegible]

[illegible]

۵

۱۰

تاریکی

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

٥ [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

١٠ [illegible]

بلند

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] ٥

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] ١٠

[illegible]

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] ٥
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] ١٠
[illegible]

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
۵ [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
۱۰ [illegible]
[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

۵ [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

۱۰ [illegible]

[illegible]

[illegible]
بالا تر

[illegible]
خبرداری
دارد

[illegible]

[illegible]
بند

٥ [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

١٠ [illegible]

[illegible]

۵

زند

۱۰

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] ٥

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] ١٠

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

۵ [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

۱۰ [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] ٥

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] ١٠

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

اوزیرن

۵ [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

۱۰ [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] (بی‌شمار) [illegible] (نا)

[illegible] (چاره) [illegible] (تمام) [illegible]

[illegible]

۵ [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

۱۰ [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] ٥

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] ١٠

[illegible]

۵

۱۰

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] ٥

[illegible]

[illegible]

[illegible]

o o o

[illegible] ١٠

[illegible]

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
٥ [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
١٠ [illegible]
[illegible]

٥

١٠

[illegible]

٥

[illegible]

١٠

[illegible]

[illegible]

مشکر آب

٥

١٠

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

۵ [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

۱۰ [illegible]

[illegible]

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] ٥
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] ١٠
[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

٥ [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

١٠ [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] ٥

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] ١٠

[illegible]

[illegible]

پسران

[illegible]

[illegible]

داشتن

[illegible]

٥ [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

١٠ [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

۵ [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

۱۰ [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] ٥

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] ١٠

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

٥ [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

١٠ [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] ٥

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] ١٠

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

٥ [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

١٠ [illegible]

[illegible]

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
٥ [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
١٠ [illegible]
[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] ٥

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] ١٠

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

٥ [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

١٠ [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] ۵

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] ۱۰

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] ۵

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] ۱۰

۵

۱۰

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] ٥

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] ١٠

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] ٥
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] ١٠
[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] ٥

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

٥ [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

زند

١٠ [illegible]

[illegible]

[illegible]

کنند

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] ٥

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

مرگ

[illegible] ١٠

مرگ منز

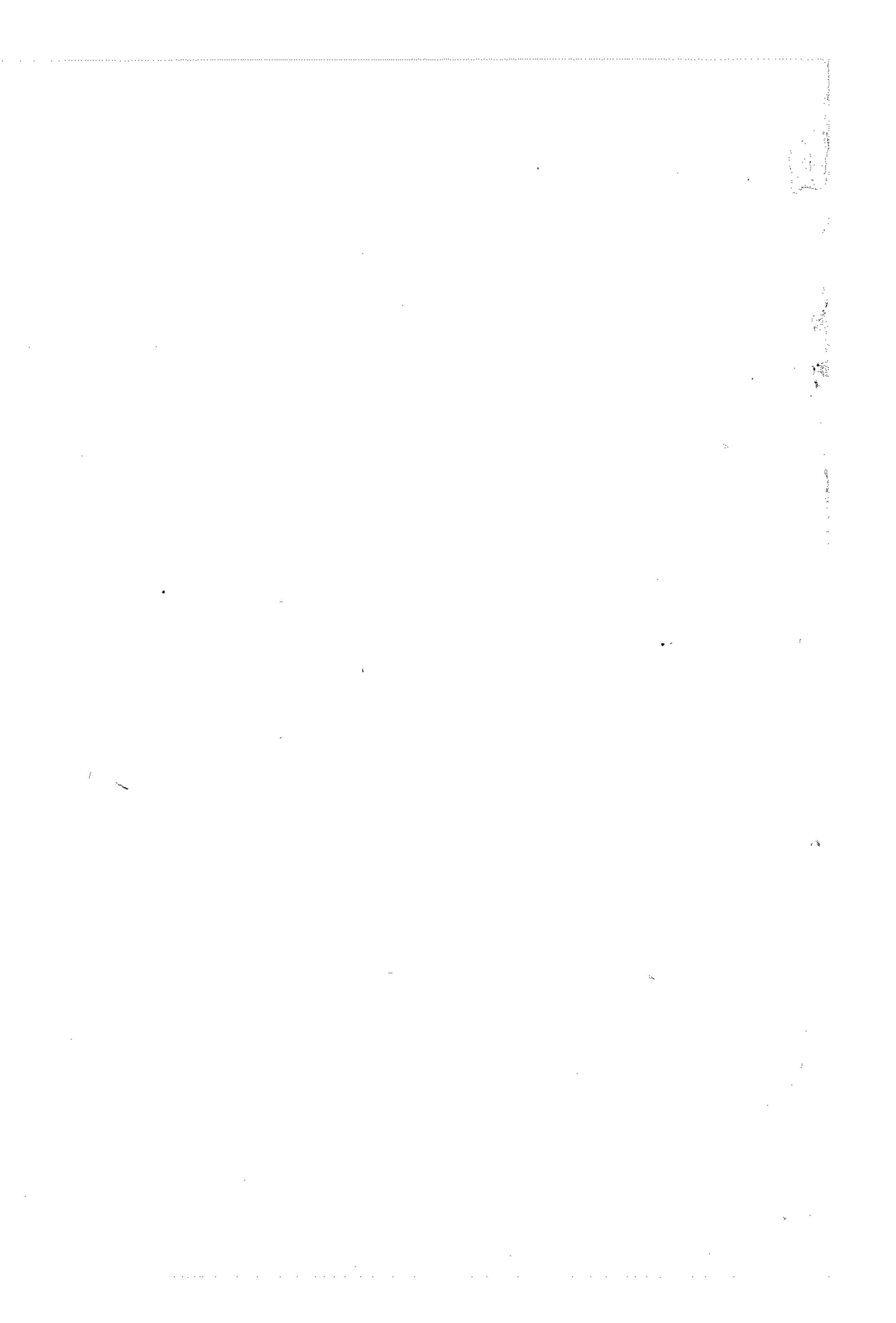
[illegible]

مرگ منز

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
۵ [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
۱۰ [illegible]
[illegible]

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] ٥
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] ١٠
[illegible]

[illegible]
است
[illegible]
[illegible]
[illegible]
٥ [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
١٠ [illegible]
[illegible] ٥ تمت تمام شده

with pa dart hast kē xrat nē dārēt (= PT pp.39-40).

pp.102,2-126,8: Čītak handarz i Pōryōtkē-šān (=PT pp.41-50).

pp.126,9-138,8: Draxt i Asūrīk (=PT pp.109-114).

pp.138,9-150: Vičārišn i Čatrang (=PT 115-120).

pp.151-161: Handarz i dastavarān ō vehdē-nān (=PT pp.121-127).

For most of the Pahlavi texts, see Mary Boyce, 'Middle Persian Literature' in Handbuch der Orientalistik iv,ii,1 (Iranistik), Leiden/Köln 1968.

Kaikhusroo M. JamaspAsa

blue paper. A note in ink at the commencement of the ms gives the name of the scribe as Erwad Jamshed Peshotanji. The 13 Pahlavi texts incorporated in J. M. Jamasp-Asana Pahlavi Texts (=PT) are as under:

pp.1-29,10: Handarz i Āturpāt Mahraspand (=PT pp.58-77).

pp.29,11-32,10: Two passages commencing with rātīh kartan and kirpak kartan (= PT pp.78-79,11).

pp.32,11-34,9: Saxvan ēčand Aturfarnbag Farroxzātān (=PT pp.79,12-80).

pp.34,10-38,9: Vāčakīhā i Baxtāfrīt u Aturpāt i Zartōštān (=PT pp.81-82).

pp.38,10-70,2: Ayyātkār i Vuzurgmihr (=PT pp.85-101).

pp.70,3-82,5: Māh i Fravardīn Rōz i Xvardat (=PT pp.102-108).

pp.82, 6-91: Handarz i dānākān ō Mazdēsnān (=PT pp.51-54).

pp.92-98,5: Handarz i Xusrow i Kavātān (= PT pp.55-57).

pp.98,6-102,1: Handarzīhā i pēšēnīkān with the ommision of the passage commencing

I n t r o d u c t i o n

MU2 is presented to the K. R. Cama Oriental Institute Library, Bombay, by Mrs. Meherbai N. Dordi in memory of her brother, Dr. J.M. Unvala. The ms (20.6x16.6 cms). Contains 13 different Pahlavi texts in its 161 pages written 11 lines to the page on

Printed in Tehran by the Tehran University
Press & Inaco Co. Press,
1976.

The Pahlavi Codices and Iranian Researches

Manuscript MU 2

13 DIFFERENT PAHLAVI TEXTS

Edited by :

Dastur Dr. Kh. M. Jamasp Asa Professor Mahyar Nawabi

With the technical assistance of

Dr. M. Tavousi Dr. B. Faravashi

Published by the Asia Institute of Pahlavi University

35

Shiraz. 1976

